

het geven van tienden

Door: J.P. Van der Wolf

het geven van tienden

Het geven van “tienden”...is een instelling van God. En daarbij stelt God heel duidelijk dat deze “tiende” niet een **gift** van de mens is. Niet iets wat God **krijgt** maar het is iets wat **van God is**. Er is een gedeelte van ons inkomen, een tiende, dat niet van ons is en waar wij niets over te zeggen hebben. Het is van God!

Is dat Oud-Testamentisch? Iets wat bij de wet hoort of is dat iets wat ook voor onze tijd geldt?

De eerste keer dat we het begrip “tienden” tegenkomen is in Genesis 14:20, als Abram die wonderlijke figuur van Melchisedek ontmoet.

*“... en Melchisedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij was een priester van God, de Allerhoogste. En hij zegende hem en zeide: Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde, en geprezen zij God, de Allerhoogste, die uw vijanden in uw macht heeft overgeleverd. **En hij gaf hem van alles de tienden.**”*

Abram gaf aan Melchisedek de “tiende” van de buit. Waarom? En wie was deze Melchisedek?

In Psalm 110, in een lofzang op de toekomstige “Priester-Koning”...de Messias, komen we de naam van Melchisedek tegen. Het moet toen een min of meer bekende figuur zijn geweest.

“De Here heeft gezworen en het berouwt Hem niet: Gij zijt priester voor eeuwig, naar de ordening van Melchisedek. “ (Psalm 110:4)

In een nieuwere vertaling, de Naardense Bijbel, staat het volgens de Hebreeuwse tekst zo: *“...jij bent priester voor eeuwig, krachtens Mijn uitspraak een Melchisedek! “*

Veel wordt gedacht dat Melchisedek een Oud-Testamentische verschijning van Jezus is Net als “De Engel des Heren” dat is. Maar hoe duidelijk laat God hier, in Psalm 110 zien, dat de Messias krachtens Gods’ woord...krachtens Gods’ wil **als** een Melchisedek zal zijn. Naar de ordening van... volgens dezelfde manier waarop Melchisedek priester-koning geworden is: nl. door Gods’ aanstelling.

De Hebreeënschrijver gaat nog wat verder op de vergelijking van Christus en Melchisedek in.

*“...deze Melchisedek, **koning van Salem, priester van de Allerhoogste God, aan wie Abram een tiende van alles gegeven heeft, is vooreerst, volgens de uitlegging van zijn naam: koning der gerechtigheid, vervolgens ook: koning van Salem, dat is: koning des vredes; zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsregister, zonder begin van dagen of einde des levens, en, aan de Zoon van God gelijk gesteld, blijft hij priester voor altoos.**” (Hebr. 7:1-3)*

Hoeveel lijken...Melchisedek en Christus op elkaar! Koning der gerechtigheid, van de vrede ... van Jeruzalem. In veel commentaren staat dat Melchisedek de vorst was van het plaatsje Salem...het latere JeruSalem. Dat er geen geslachtsregister van hem bekend is...dus geen vader en moeder...en geen geboorte of sterfdatum ...en daarom ook priester voor altoos.

Als het hier allemaal zo nadrukkelijk vermeld wordt... Melchisedek, met een Goddelijke aanstelling als priester voor altijd...is daar niet meer achter te zoeken?

Wetende dat er een **hemels** Jeruzalem is en een **hemelse** tempel...waar dienst gedaan wordt, schalen met reukwerk geofferd worden...wetende dat de tabernakel en de latere tempel gemaakt is naar dat **hemelse** voorbeeld...dan zie ik hoe God daar Melchisedek heeft aangesteld als priester voor altijd. Als priester-Koning van Salem...het hemelse Salem! Zonder vader en moeder, zonder geslachtsregister en zonder einde des levens.

Aan de Zoon van God **gelijk** gesteld... Maar waarin is Melchisedek gelijk gelijkgesteld? Want gelijk is niet gelijk! De Griekse grondtekst kent twee woorden welke wij vertalen met “gelijk”.

Isos... wat gelijk ofwel exact gelijk, aan elkaar betekent, zoals dat bijv. in de Bijbel gebruikt wordt in:

“...indien nu God hun op **volkomen gelijke wijze** als ons de gave heeft gegeven op het geloof in de Here Jezus Christus...” (Hand. 11:17)

“...Jezus, die, in de gestalte Gods zijnde, het God **gelijk zijn** niet als een roof heeft geacht, maar...” (Fil. 2:6)

“...en de stad lag in het vierkant...en haar lengte en haar breedte en haar hoogte waren **gelijk.**” (Openb.21:16)

Homoios... wat op elkaar gelijken ... gelijkenis hebben met... betekent.

“... sommigen zeiden: Hij is het. Anderen zeiden: Neen, maar hij **gelijkt op hem.**” (Joh. 9:9)

“... wij weten, dat als Hij geopenbaard zal zijn, wij Hem **gelijk** zullen wezen...” (1 Joh. 3:2)

Wij zullen later niet exact aan Jezus gelijk zijn. Hij is en blijft God. Maar we zullen in zekere zin op Hem lijken en delen in Zijn verheerlijking, in Zijn opstanding en met Hem regeren.

Zó is Melchisedek aan de Zoon van God “gelijk” gesteld. Hij gelijkt in bepaald opzicht op Jezus...in het priester- koningschap, maar meer ook niet. Jezus heeft Zijn priesterschap niet ontvangen krachtens de ordening van Aäron, want Hij stamde niet af van Levi en had geen recht op priesterschap. Maar Jezus is het naar de ordening van Melchisedek...op grond van Gods' aanstelling.

Abram ontmoette deze hemelse priester-koning ...en gaf hem de “tienden” mee die bestemd was voor God. Er was geen wet die dat vroeg. Die kwam pas veel later. Dat had God al reeds lang in het geweten van de mens gelegd om te doen...om offers te brengen en “**tienden**” te geven. Misschien waren de offers die Kaïn en Abel brachten dat al. Kaïn bracht van de vrucht der aarde en Abel van de eerstelingen van zijn schapen. Wie had ze dat geleerd? Wie had dat van hen gevraagd? In ieder geval was het zó bekend, zo'n duidelijke instelling voor Jakob, dat hij dat zonder meer bevestigde, beloofde in Bethel toen hij God ontmoette:

“...van alles wat Gij mij schenken zult, zal ik U **stipt de tienden** geven.” (Gen.28:22)

Toen God Zijn verbond met Israëel sloot, gaf God hen de wet...met alle voorschriften, ge- en verboden en inzettingen. God legde hen **heffingen** op. Verschillende heffingen o.a. voor de tempelbouw... voor het onderhoud... Vrijwillige en verplichtte heffingen.

Maar naast de heffingen... stelde God nadrukkelijk de “tienden” . Niet als een offer, niet als een gift voor God...maar als iets wat Gods' bezit is.

“...ook **is alle tiende...van de Here; het is de Here heilig...**” (Lev. 27: 30)

Heilig...apart gezet voor...afgezonderd en gewijd aan de Here. Over de “tienden” kunnen wij niet beschikken, die zijn niet van ons. De “tienden” zijn **van** de Here.

En God zei: “Weet je wat Ik met Mijn tienden ga doen? Juist! Die geef Ik aan de levieten! Zij waren door God apart gezet om Hem te dienen, in Zijn tabernakel...Zijn tempel, in plaats van alle eerstgeboren zonen.

“...Zie, Ik zelf heb...de levieten uit de Israëlieten genomen als een geschenk voor u, als gegeven aan de Here, om de dienst aan de tent der samenkomst te verrichten.” (Numm. 18:6)

Een geschenk voor het volk...als gegeven aan de Here om full-time in dienst van de Here en het volk te staan. Zonder inkomen en zonder erfdeel in het land. Maar God heeft daarin voorzien. Hij gaf Zijn "tienden" aan hen, om van te kunnen leven.

*"...Wat nu de leviëten betreft, zie Ik geef hun **alle** tienden in Israël als erfdeel, een vergoeding voor de dienst die zij verrichten..." (Numm. 18:21)*

Zo dat ook zij, als dienaren van God, in staat waren om de Here hun tiende te geven.

*"... tot de leviëten zult gij spreken en tot hen zeggen: Wanneer gij van de Israëliëten de tiende ontvangt, **die Ik u als erfdeel geef**, dan zult gij daarvan als een heffing voor de Here een tiende van de tiende brengen..." (Numm. 18:26)*

Daarom bepaalde God dat ook de gehele tienden naar de tempel gebracht moest worden.

*"...daarheen zult gij brengen uw brandoffers en slachtoffers, **uw tienden** en uw wij geschenken, uw gelofteoffers en uw vrijwillige offers..." (Deut. 12:6)*

Ook toen vond men het al moeilijk. Een tiende...was toch wel veel! En Israël verzuidde dat te doen, alsof men kiezen kon. De tiende was immers **van** de Here? Daarom maakt de Here terecht later het verwijt, als ze klagen omdat Gods' zegen ontbreekt, dat ze moeten terugkeren!

"...en dan zegt gij: In welk opzicht moeten wij terugkeren?"

En dan klinken de woorden van God hard:

*"...mag een mens God **beroven**? Toch berooft gij Mij. En dan zegt gij: Waarin beroven wij U? **In de tienden en de heffing**. Brengt de **gehele tiende** naar de voorraadkamer, opdat er spijze zij in Mijn huis; beproef Mij toch daarmede...of Ik dan niet voor u de vensters van de hemel zal openen en zegen in overvloed over uitgieten." (Maleachi 3:8-10)*

God beroven...? Beroven, bestelen...? Als wij Hem de tiende niet geven? Niet de gehele tiende naar Zijn huis brengen? Zó had God, d.m.v. de tiende, voorzien in het levensonderhoud van hen die in dienst van God waren aangesteld. Dat is Gods instelling, de "tiende"...en Gods' doel daarmee. Toen! En...is dat in het Nieuwe Testament ook toepasbaar? Ja!

Daar grijpt Paulus op terug, die instelling van God, in zijn onderwijzing aan de gemeente maar ook aan Timotheüs...Zo schrijft hij, zich verdedigende, aan de gemeente in Corinthe:

*"... ben ik niet **vrijgesteld**? ... hebben wij geen bevoegdheid om te eten en te drinken? Of hebben alleen ik en Barnabas geen bevoegdheid om **vrij te blijven** van handenarbeid?" (1 Cor. 9:1-6)*

Vrijblijven van werk, van arbeid om in je onderhoud te voorzien. En dat werkt Paulus dan verder uit in de volgende verzen van zijn brief aan de gemeente:

*"Wie doet ooit dienst in het leger en betaalt zijn eigen soldij? ...
Wie plant een wijngaard zonder de vrucht daarvan te eten? ...
Wie weidt een kudde en geniet niet van de melk der kudde? ..." (1 Cor. 9:7)*

Paulus laat zien, zoals dat bij alle arbeid opgaat, dat je daarvan moet kunnen leven. Zó legt hij het ook aan Timotheüs uit in zijn persoonlijke briefje:

*"...tijdens de veldtocht wordt geen soldaat gemoeid in de zorg voor zijn onderhoud: hij heeft slechts hem te voldoen door wie hij aangeworven is... De landman, die **zware arbeid** verricht, **moet** het **eerst** van de vrucht genieten." (2 Tim. 2:4,6)*

Hij gebruikt terecht het woord "moet" en "eerst". In zijn eerste brief aan Timotheüs heeft Paulus daar al op gewezen, als hij schrijft:

*"...de oudsten, die goede leiding geven, komt dubbel eerbewijs toe, vooral hun, die zich **belasten** met prediking en onderricht. Immers, de Schrift zegt: gij zult een dorsende os niet muilbanden, en, de arbeider is zijn loon waard." (1 Tim. 5: 17,18)*

Het woord “belasten” is in het Grieks hetzelfde woord als Paulus later gebruikt met “zware arbeid”...Dus zij die dát werk doen: prediking en onderwijs **moeten** het **eerst** van de vrucht, in de opbrengst delen, omdat de arbeider zijn loon waard is.

Ook dan grijpt Paulus terug op het woord uit Deuteronomium 25:4, waarin God het inkomen van de levieten regelt... over die dorsende ossen., net zoals hij doet in zijn brief aan Corinthe:

“...ben ik niet vrijgesteld?... Spreek ik hier soms van menselijk standpunt, of spreekt ook de wet niet van deze dingen? Want in de wet van Mozes staat geschreven: gij zult een dorsende os niet muilbanden. Bemoeit God Zich soms met ossen????

Een stukje humor?of een wat sarcastische opmerking van Paulus? Gaat het God soms om ossen of is dat alleen maar beeldspraak van God?

*“...of zegt Hij dit in elk geval om onzentwil? **Ja! Om onzentwil werd het geschreven, omdat de ploeger moet ploegen in hope, en wie dorst moet dorsen in de hoop zijn deel te ontvangen. Indien wij het zijn, die voor u het geestelijke gezaaid hebben, is het dan teveel, dat wij van u het stoffelijke zouden oogsten? Indien anderen deel hebben aan de bevoegdheid over u, wij niet veel meer? Weet gij niet, dat zij, die in het heiligdom de dienst verrichten, van het heiligdom eten, en zij, die het altaar bedienen, hun deel ontvangen van het altaar? Zo heeft de Here ook voor de verkondigers van het evangelie de regel gesteld, dat zij van het evangelie leven.”** (1 Cor. 9:10-14)*

Paulus laat heel duidelijk hier zien dat de “tiende” nog steeds bestemd is om te zorgen dat er diensten kunnen worden gehouden. Maar ook dat de predikers “vrijgesteld” moeten worden van gewone arbeid en kunnen leven van deze “tiende-van-God”.